

МОДЕЛЬНІ СТАТУТИ ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Щокіна Олена Олександрівна,

канд. юрид. наук,

доцент кафедри господарського права,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого,

Україна, м. Харків

e-mail: shchokinaelena@gmail.com

ORCID 0000-0001-8320-5543

Досліджено законодавче регулювання модельних статутів господарських товариств у Великій Британії та Україні. Встановлено суттєві відмінності у регулюванні модельних статутів у цих країнах, зокрема, у принципах їх застосування до товариств. З'ясовано недоліки вітчизняного законодавства у цій сфері й надано пропозиції з його вдосконалення.

Ключові слова: установчий документ; статут; модельний статут; товариство з обмеженою відповідальністю.

Вступ. У 2011 р. у правову систему України було запроваджено раніше не відомий принцип державної реєстрації суб'єктів господарювання на підставі модельного статуту, запозичений з права Великої Британії. Наприкінці того ж року Кабінет Міністрів України своєю Постановою затвердив модельний статут товариства з обмеженою відповідальністю, і зазначені товариства отримали реальну можливість функціонувати без власного установчого документа.

Минуло чимало часу, а очікуваної популярності модельний статут в Україні не набув. Товариство з обмеженою відповідальністю так і залишається єдиною організаційно-правовою формою, для якої модельний статут затверджено Кабінетом Міністрів, незважаючи на загальний характер норм Господарського і Цивільного кодексів про можливість утворення і дії на підставі модельного статуту й інших суб'єктів господарювання. Водночас, у Великій Британії за модельним статутом успішно функціонує більшість компаній основних видів.

Суперечливість вітчизняного законодавства, що передбачає застосування

модельного статуту господарськими товариствами, стала поштовхом для звернення автора цієї статті до законодавчого регулювання модельних статутів компаній у Великій Британії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Статуту як установчому документу господарського товариства в юридичній науці приділяється багато уваги. Зокрема, установчим документам суб'єктів господарювання спеціально присвячено роботу В. С. Петренко (V. Petrenko) [7]. Установчі документи компаній у Великій Британії розглянуто в монографії О. Р. Кібенко (O. Kibenko) [4]. Проблематика модельних статутів порушується в наукових працях Т. І. Бровченко (T. Brovchenko) [1], К. В. Коваленка (K. Kovalenko) [5], І. В. Лукач (I. Lukach) [6] та ін. Разом із тим досвід правового регулювання модельних статутів у Великій Британії після реформи корпоративного права 2006 р. у вітчизняній науці не вивчався і його порівняльна характеристика з правом України не здійснювалася.

Метою статті є аналіз законодавчого регулювання модельних статутів у Великій Британії та Україні, їх порівняльна характеристика, а також формулювання відповідних пропозицій з удосконалення вітчизняного законодавства у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. Модельний статут (англ. – model articles of association) відомий законодавству Великої Британії ще з 1856 р. На сьогоднішній день застосування модельних статутів передбачено Актом про компанії 2006 р. [11]. Стаття 19 цього Акта надає Державному секретареві повноваження з прийняття модельних статутів для компаній різних видів шляхом видання підзаконних нормативно-правових актів – положень (англ. – regulations). У 2008 р. було прийнято модельні статuti для трьох найбільш поширених видів британських компаній – приватної та публічної компанії з відповідальністю, обмеженою сумою, що підлягає сплаті за акції, та приватної компанії з відповідальністю, обмеженою гарантією. Ці модельні статuti набрали чинності з 01.10.2009 р. [14]. Приватна і публічна компанії з відповідальністю, обмеженою сумою, що підлягає сплаті за акції, є аналогом

акціонерних товариств за законодавством України. Компанія з відповідальністю, обмеженою гарантією, не має акціонерного капіталу. Як зазначає О. Р. Кібенко, з огляду на особливість відповідальності учасників цієї компанії, вона є правовою формою діяльності різного роду некомерційних підприємств у галузі освіти, мистецтва або благодійності [4, с. 67].

Британські дослідники зазначають, що Акт про компанії не містить багатьох відповідей на важливі питання функціонування компанії, які він залишає для вирішення учасниками в установчих документах [12, р. 82]. Насамперед для невеликих компаній, у засновників яких відсутні достатні знання й кошти, законодавство Великої Британії передбачає модельні статuti.

В Україні спробу запровадити британський досвід реалізовано Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження принципу державної реєстрації юридичних осіб на підставі модельного статуту» від 21.04.2011 р. [9]. Відповідними положеннями цього Закону було доповнено Господарський кодекс України (далі – ГК), Цивільний кодекс України (далі – ЦК), закони України «Про господарські товариства» та «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон про державну реєстрацію). Зокрема, у ч. 4 ст. 56 ГК було зазначено, що суб'єкт господарювання може створюватися та діяти на підставі модельного статуту, затвердженого Кабінетом Міністрів України, що після його прийняття учасниками стає установчим документом. Модельний статут було включено до переліку установчих документів, передбачених п. 17 ст. 1 Закону про державну реєстрацію. З набранням чинності Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження модельного статуту товариства з обмеженою відповідальністю» від 16.11.2011 р. [10] його засновники отримали право утворювати товариство без власного статуту. Отже, законодавство України передбачило застосування модельного статуту до іншого виду господарських товариств, ніж у Великій Британії.

Слід зазначити, що дана реформа спричинила чимало правових колізій та

наукових дискусій. На ймовірність таких наслідків ще на етапі розгляду відповідного законопроекту вказувало Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України. У наданих ним зауваженнях до законопроекту від 22.03.2011 р., зокрема, зазначалося: «Проектом лише частково досягнуто мету – удосконалення і спрощення порядку створення та діяльності юридичних осіб за принципом їх державної реєстрації на підставі модельного статуту, але буде вкрай ускладнена діяльність юридичних осіб на підставі таких статутів. Крім того, прийняття проекту як закону призведе до виникнення численних колізій та неоднозначного застосування норм законів» [2].

Одним із найбільш суперечливих положень цієї реформи в Україні можна вважати визнання модельного статуту установчим документом. Це суперечить численним нормам вітчизняного права, в тому числі ч. 2 ст. 57 ГК, відповідно до якої в установчих документах повинні бути зазначені найменування суб'єкта господарювання, мета і предмет господарської діяльності, та ст. 51 Закону України «Про господарські товариства», згідно з якою установчі документи товариства з обмеженою відповідальністю повинні містити відомості про розмір часток кожного з учасників, розмір, склад та порядок внесення ними вкладів. Відповідно до ч. 2 ст. 2 Закону «Про господарські товариства» найменування товариства міститься в установчих документах. Отже, виникає питання про можливість розглядати модельний статут як єдиний і достатній установчий документ, адже він навіть не містить найменування товариства.

У товаристві, що створюється на підставі модельного статуту, такі індивідуальні відомості повинні міститись у рішенні про його створення. Як передбачено ч. 7 ст. 4 Закону України «Про господарські товариства» та п. 3 Модельного статуту, відомості про вид товариства, його найменування, місцезнаходження, предмет і цілі діяльності, склад засновників та учасників, розмір статутного капіталу, розмір часток кожного з учасників, порядок внесення ними вкладів зазначаються в рішенні про створення товариства.

На думку К. В. Коваленка, запровадження в національному законодавстві принципу модельного статуту потребує перегляду і визначення установчих

документів [5, с. 160]. Враховуючи те, що усі ознаки, які індивідуалізують юридичну особу, що діє на підставі модельного статуту, мають міститися у рішенні про її створення, учений доходить висновку, що для таких юридичних осіб установчим документом, крім модельного статуту, має визнаватися рішення про створення або рішення вищого органу про продовження своєї діяльності на підставі модельного статуту [5, с. 161].

І. В. Лукач погоджується з тим, що рішення засновників фактично перебирає на себе функції статуту і стає основним документом товариства. «Таке рішення, – зазначає вона, – є установчим документом товариства згідно з ч. 1 ст. 57 ГК. На практиці товариство з обмеженою відповідальністю, що діє на підставі модельного статуту, має два установчі документи – власне модельний статут без індивідуалізації та рішення засновників, що індивідуалізує товариство» [6, с. 342].

Цікаво, що ч. 1 ст. 57 ГК з моменту прийняття кодексу називає рішення про утворення суб'єкта господарювання установчим документом. Проте до цього часу спеціальне законодавство не передбачає такого різновиду установчих документів для жодної організаційно-правової форми юридичної особи. Отже, рішення про утворення товариства, яке діє на підставі модельного статуту, слід визнати його установчим документом. Водночас, такий висновок протирічить іншим положенням чинного українського законодавства. По-перше, нормі, за якою установчим документом товариства з обмеженою відповідальністю є статут, а по-друге, статті 87 ЦК, яка, згідно з усталеним підходом, передбачає наявність у юридичної особи тільки одного установчого документа [1, с. 227].

На нашу думку, модельний статут саме з огляду на відсутність в ньому відомостей, що індивідуалізують товариство, не можна вважати установчим документом. Слід звернути увагу, що у пояснювальній записці до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження принципу державної реєстрації юридичних осіб на підставі модельного статуту» від 16.02.2011 р. було вказано: «модельний статут

– це нормативно-правовий акт, затверджений Кабінетом Міністрів України, для створення та діяльності юридичних осіб відповідних організаційно-правових форм господарювання, який регламентує та закріплює встановлені законом правила, що регулюють правовий статус, права, обов'язки та відносини, які пов'язані зі створенням, управлінням та господарською діяльністю відповідних юридичних осіб. Модельний статут не є установчим документом» [8]. І далі: «Отже, у разі запровадження такого принципу на проведення державної реєстрацію юридичних осіб такий статут не буде подаватися в комплекті документів, оскільки модельний статут не є установчим документом, але містить відомості відповідно до закону та буде окремо розроблений для кожної організаційно-правової форми господарювання, що значно полегшить підготовку статуту засновником (засновниками)» [8]. Однак в результаті доопрацювання законопроекту концепцію, схвалену Верховною Радою у першому читанні, було змінено. Так, якщо суб'єктом внесення проекту – Кабінетом Міністрів України пропонувалося встановити, що модельний статут не є установчим документом, то у кінцевій редакції – навпаки [2].

Т. І. Бровченко, коментуючи абз. 2 ч. 1 ст. 87 ЦК України, згідно з яким юридична особа приватного права може створюватися й діяти на підставі модельного статуту, прийнятого її учасниками, вказує на очевидні вади цього формулювання. Насамперед модельний статут є нормативно-правовим актом, оскільки приймається й затверджується Кабінетом Міністрів України, а рішення про те, що створювана юридична особа діятиме на підставі модельного статуту, приймається її учасниками. Дослідниця підкреслює, що «останні не приймають ні модельного, ні індивідуального статутів, а ухвалюють лише рішення, що юридична особа не матиме статуту індивідуального, а діятиме на підставі модельного, до якого не додається ні змін, ні доповнень, бо це не примірний (зразковий) і не типовий статут» [1, с. 230].

Принциповою відмінністю в регулюванні модельних статутів за законодавствами України та Великої Британії є підстави їх застосування. За законодавством України модельний статут застосовується до товариства, яке

ухвалило відповідне рішення про провадження діяльності на основі модельного статуту. Так, згідно з ч. 5 ст. 56 ГК, якщо суб'єкт господарювання створюється та діє на підставі модельного статуту, в рішенні про його створення, яке підписується усіма засновниками, зазначаються відомості про його найменування, мету і предмет господарської діяльності, а також інформація про провадження діяльності на основі модельного статуту. Отже, підставою для застосування модельного статуту є волевиявлення засновників на його застосування (для новостворюваних юридичних осіб), яке набуває форми рішення про створення суб'єкта господарювання. Слід зазначити, що науковці справедливо звертають увагу на законодавчу неврегульованість переходу вже створеної юридичної особи на діяльність за модельним статутом [3].

Акт про компанії 2006 р. Великої Британії [11], як і його попередні редакції, закріплює зовсім інший підхід до застосування модельних статутів, який називається «застосування за мовчанням» (англ. – «default application»). Модельним статутом є статут «за мовчанням», який застосовується до компанії за відсутності протилежного наміру [12, с. 82]. Засновникам не потрібно ухвалювати рішення про застосування певного модельного статуту, він буде застосовуватись, якщо компанія взагалі не прийняла статут або прийняла статут, який не виключає або не змінює відповідний модельний статут. Згідно зі ст. 20 (1) Акта про компанії 2006 р., якщо при утворенні компанії з обмеженою відповідальністю (а) статут не зареєстровано або (б) статут зареєстровано, але він не виключив або не змінив відповідний модельний статут, останній (якщо він застосовний) складає частину статуту компанії так само і тією самою мірою, якби статут такому у вигляді був належним чином зареєстрованим. Подібне регулювання містилося і в Акті про компанії 1985 р. Коментуючи його, О. Р. Кібенко зазначала, що для компанії з відповідальністю, обмеженою сумою, що підлягає сплаті за акції, Типовий статут (в її перекладі) має не рекомендаційний, а диспозитивний характер – його норми застосовуються у випадку, якщо учасники компанії не домовилися про інше (у формі прийняття і реєстрації свого статуту) [4, с. 95]. Таким чином, модельні статути у Великій

Британії застосовуються в силу закону як диспозитивні норми. Компанія може виключити застосування до неї модельного статуту шляхом вказівки про це у власному статуті або включенням до нього положень, які іншим чином, ніж модельний статут, врегульовують корпоративні відносини. В іншому випадку модельний статут згідно зі ст. 20 Акта про компанії 2006 р. складає частину статуту компанії.

Неврегульованим в українському законодавстві залишається питання про порядок застосування змін, що вносяться до модельного статуту Кабінетом Міністрів, до товариств, що діють на його підставі. Зміни до модельного статуту товариства з обмеженою відповідальністю було внесено 07.10.2015 р. [10]. Крім того, найближчим часом очікується прийняття проекту Закону «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю», що зумовить необхідність перегляду чинного модельного статуту та ухвалення його в новій редакції.

В. К. Коваленко зазначає: «Факт затвердження модельного статуту Кабінетом Міністрів України спричиняє виникнення у нього деяких ознак нормативного акта. На практиці виникає ситуація, коли, в разі внесення змін Кабінетом Міністрів до модельного статуту, такі зміни будуть стосуватися всіх товариств, які працюють на його підставі, що може викликати незгоду з боку учасників суб'єктів господарювання» [5, с. 160].

Британський Акт про компанії 2006 р. врегульовує порядок застосування змін до модельних статутів. Згідно зі ст. 19 (4) будь-яка зміна модельного статуту згідно з положеннями цієї статті не застосовується до компанії, зареєстрованої до набрання чинності цією зміною. Більшість існуючих сьогодні британських компаній були утворені відповідно до попередніх редакцій Акта про компанії, що також передбачали застосування модельного статуту. Попередній модельний статут, виданий згідно з Актом про компанії 1985 р. і більш ранніми редакціями, відомий під назвою Таблиця А (англ. – Table A). Цей модельний статут був спільною версією для приватних і публічних компаній з відповідальністю, обмеженою акціями, й також застосовувався до

них «за замовчуванням». Набрання чинності новими модельними статутами, як зазначається в науковій літературі, не скасовує дії Таблиці А стосовно утворених до 2006 р. компаній [12, с. 82]. Якщо компанія не прийняла новішу редакцію модельного статуту, до неї застосовується Таблиця А, чинна на момент утворення компанії.

Крім того, у 2013 р. до нових модельних статутів було внесено зміни Актом про дискримінацію з причин розумового здоров'я (Mental Health (Discrimination) Act 2013). Модельні статuti в останній редакції застосовуються «за замовчуванням» до компаній, заснованих починаючи з 28.04.2013 р., тоді як до компаній, зареєстрованих з 01.10.2009 р. по 27.04.2013 р., продовжують застосовуватися модельні статuti в редакції 2008 р., що набрали чинності 01.10.2009 р. [13].

Висновки. За результатами проведеного дослідження можна зробити такі висновки.

1. Модельний статут застосовується у праві Великої Британії з ХІХ ст. Згідно з правом Великої Британії компанія з обмеженою відповідальністю вправі не ухвалювати власний статут. У такому випадку до неї застосовується модельний статут, виданий Державним секретарем в межах повноважень, наданих Актом про компанії. З 2008 р. у Великій Британії діють три різні модельні статuti для трьох найбільш поширених видів компаній – публічної та приватної компаній з відповідальністю, обмеженою сумою, що підлягає сплаті за акції, та приватної компанії з відповідальністю, обмеженою гарантією. Таким чином, у правовій системі Великої Британії модельний статут – це підзаконний нормативно-правовий акт диспозитивного характеру, що регулює корпоративні відносини всередині компанії певного виду, і в силу норми ст. 20 Акта про компанії 2006 р. застосовується «за мовчанням». Компанія може виключити застосування до неї модельного статуту шляхом вказівки про це у власному статуті, або включенням до нього положень, які іншим чином, ніж модельний статут, врегульовують корпоративні відносини. В іншому випадку модельний статут згідно зі ст. 20 Акта про компанії 2006 р. складає частину статуту

компанії.

2. Принциповою відмінністю в законодавчому регулюванні модельних статутів в Україні та Великій Британії є підстави їх застосування. За законодавством Великої Британії модельний статут застосовується, як правило, «за замовчуванням» в силу норми закону, якщо засновники компанії не виразили іншого наміру. В Україні модельний статут товариства з обмеженою відповідальністю застосовується за волевиявленням засновників, яке набуває форми рішення про утворення товариства.

3. На відміну від українського законодавства, британський Акт про компанії 2006 р. врегулює порядок застосування змін до модельних статутів. Стаття 19 (4) цього Акта закріплює принцип застосування редакції модельного статуту, чинної на день реєстрації компанії. Згідно з цим принципом у Великій Британії продовжують застосовуватися модельні статuti, передбачені Таблицею А, яку було прийнято відповідно до Акта про компанії 1985 р. і попередніх редакцій.

4. Відмінністю законодавства України і Великої Британії є застосування модельних статутів до різних організаційно-правових форм господарських товариств. За законодавством України – це товариство з обмеженою відповідальністю, тоді як за британським законодавством – це приватна і публічна компанія з відповідальністю, обмеженою сумою, що підлягає сплаті за акції (які можна вважати аналогами акціонерних товариств) та приватна компанія з відповідальністю, обмеженою гарантією (яка є суб'єктом некомерційного господарювання).

5. Запровадження у правову систему України модельного статуту на зразок британського важко оцінити однозначно. З одного боку, воно мало на меті полегшення процедури державної реєстрації товариств, але водночас створило чимало правових колізій і невирішених питань. Залишення його у вітчизняній правовій системі потребує суттєвого вдосконалення правового регулювання, зокрема, нагального врегулювання порядку застосування змін, що вносяться до модельного статуту Кабінетом Міністрів. Так, найближчим часом

очікується прийняття проекту Закону України «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю», що зумовить необхідність перегляду чинного модельного статуту і ухвалення його в новій редакції. Виходячи з того, що закон зворотної сили не має, до законодавства України слід включити положення, подібне до ст. 19 Акта про компанії Великої Британії 2006 р., згідно з яким до товариства застосовується редакція модельного статуту, чинна на день його реєстрації. Але це, у свою чергу, суттєво ускладнить корпоративні відносини за участю товариств, що діють на підставі модельного статуту. Удосконалення потребує також зміст модельного статуту товариства з обмеженою відповідальністю, який на сьогоднішній день дублює диспозитивні норми Закону України «Про господарські товариства» і не містить детального регулювання корпоративних відносин.

6. Законодавчого вирішення в Україні потребує питання установчих документів господарського товариства, що діє на підставі модельного статуту. На нашу думку, модельний статут з огляду на відсутність в ньому відомостей, що індивідуалізують юридичну особу, не можна вважати установчим документом. Останнім слід визнати рішення про утворення товариства, яке діє на підставі модельного статуту, або рішення товариства про перехід на діяльність за модельним статутом.

Разом з тим подальшого дослідження потребує питання про доцільність існування в правовій системі України модельного статуту на зразок британського. Його подальше функціонування вимагає удосконалення правового регулювання, а також вирішення питання про можливість застосування модельного статуту до інших організаційно-правових форм суб'єктів господарювання, зокрема, акціонерних товариств.

Список літератури:

1. Бровченко Т. І. Види установчих документів юридичних осіб. *Проблеми законності*. 2013. Вип. 124. С. 225–233.
2. Зауваження до законопроекту Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України від 22.03.2011 р. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=39710&pf35401=190328> (дата звернення: 25.11.2017).
3. Кібенко О. Щодо можливості юридичної особи, яка створена та діє на підставі індивідуального статуту, продовжувати свою діяльність на підставі модельного статуту. URL:

<http://www.kopartners.com.ua/pr/olena-kibenko-shchodo-mozhливosti-yuridichnoyi-osobi-yaka-stvorena-ta-diie-na-pidstavі> (дата звернення: 25.11.2017).

4. Кибенко Е. Р. Корпоративное право Великобритании. Законодательство. Прецеденты. Комментарии. Киев: Юстиниан, 2003. 368 с.

5. Коваленко К. В. Правове регулювання створення господарських товариств на підставі модельного статуту. *Право і безпека*. 2013. № 4 (51). С. 158–162.

6. Лукач І. В. Теоретичні проблеми правового регулювання корпоративних відносин в Україні: монографія. Київ: Ліра-К, 2015. 432 с.

7. Петренко В. С. Установчі документи суб'єктів господарювання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Донецьк, 2006. 20 с.

8. Пояснювальна записка від 16.02.2011 р. до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження принципу державної реєстрації юридичних осіб на підставі модельного статуту». URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=39710&pf35401=185580> (дата звернення: 25.11.2017).

9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження принципу державної реєстрації юридичних осіб на підставі модельного статуту: Закон України від 21.04.2011 р. № 3262-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 43. Ст. 445.

10. Про затвердження модельного статуту товариства з обмеженою відповідальністю: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 р. № 1182. *Офіційний вісник України*. 2011. № 90. Ст. 3268.

11. Companies Act 2006. URL: http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/pdfs/ukpga_20060046_en_001.pdf (Last accessed: 25.11.2017).

12. Kershaw, David. *Company law in context: text and materials*. 2-nd ed. Oxford, U.K.: Oxford University Press, 2012. 890 p.

13. Model articles of association for limited companies: Guidance. URL: <https://www.gov.uk/guidance/model-articles-of-association-for-limited-companies> (Last accessed: 25.11.2017).

14. The Companies (Model Articles) Regulations 2008 No. 3229. URL: <https://www.gov.uk/guidance/model-articles-of-association-for-limited-companies#old-model>. (Last accessed: 25.11.2017).

References:

1. Brovchenko, T.I. (2013). Vydy ustanovchykh dokumentiv yurydychnykh osib. *Problemy zakonnosti – Problems of Legality*, issue 124, 225 – 233 [in Ukrainian].

2. Zauvazhennia do zakonoproektu Holovnoho yurydychnoho upravlinnia Aparatu Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 22.03.2011 r. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=39710&pf35401=190328>.

3. Kibenko, O. Shchodo mozhlyvosti yurydychnoi osoby, yaka stvorena ta diie na pidstavi indyvidulnoho statutu, prodovzhuvaty svoiu diialnist na pidstavi modelnoho statutu. URL: <http://www.kopartners.com.ua/pr/olena-kibenko-shchodo-mozhливosti-yuridichnoyi-osobi-yaka-stvorena-ta-diie-na-pidstavі> [in Ukrainian].

4. Kibenko, E.R. (2003). *Korporativnoe pravo Velikobritanii. Zakonodatel'stvo. Precedenty. Kommentarii*. Kiev: Justinian [in Russian].

5. Kovalenko, K.V. (2013). Pravove rehuliuвання створення господарських товариств на підставі модельного статуту. *Право і безпека*, 4 (51), 158–162 [in Ukrainian].

6. Lukach, I.V. (2015). *Teoretychni problemy pravovoho rehuliuвання korporatyvnykh vidnosyn v Ukraini*. Kyiv: Lira-K [in Ukrainian].

7. Petrenko, V.S. (2006). *Ustanovchi dokumenty sub'iektiv hospodariuvannya. Extended abstract of candidate's thesis*. Donetsk [in Ukrainian].

8. Poiasniuvalna zapyska vid 16.02.2011 r. do proektu Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiaknykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zaprovadzhennia pryntsyphu derzhavnoi

reiestratsii yurydychnykh osib na pidstavi modelnoho statutu». URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=39710&pf35401=185580>.

9. Pro zatverdzhennia modelnoho statutu tovarystva z obmezhenoiu vidpovidalnistiu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16.11.2011 r. № 1182. (2011). *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine*, 90, art. 3268.

10. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zaprovadzhennia pryntsypu derzhavnoi reiestratsii yurydychnykh osib na pidstavi modelnoho statutu: Zakon Ukrainy vid 21.04.2011 r. № 3262-VI. (2011). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 43, art. 445.

11. Companies Act 2006. URL: http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/pdfs/ukpga_20060046_en_001.pdf.

12. Kershaw, David. (2012). *Company law in context: text and materials*. 2nd ed. Oxford, U. K.: Oxford University Press. 890 p.

13. Model articles of association for limited companies: Guidance. URL: <https://www.gov.uk/guidance/model-articles-of-association-for-limited-companies>.

14. The Companies (Model Articles) Regulations 2008 No. 3229. URL: <https://www.gov.uk/guidance/model-articles-of-association-for-limited-companies#old-model>.

Щёкина Е. А. Модельные уставы хозяйственных обществ в законодательстве Украины и Великобритании: сравнительная характеристика.

Исследовано законодательное регулирование модельных уставов хозяйственных обществ в Украине и Великобритании. Установлены существенные отличия в регулировании модельных уставов в этих странах, в частности, в принципах их применения к хозяйственным обществам. Названы недостатки украинского законодательства в этой сфере и даны предложения по его усовершенствованию.

Ключевые слова: учредительный документ; устав; модельный устав; общество с ограниченной ответственностью.

Shchokina O. O. Model articles of association of business companies under legislation of Ukraine and the United Kingdom: comparative characteristic.

The article deals with the legislative regulation of model articles of association of business companies in Ukraine and the United Kingdom. There are significant differences in the regulation of model articles of association in this countries, in particular, in the principles of their application to the companies. The shortcomings of Ukrainian legislation in this area are mentioned and proposals for its improvement are given.

Keywords: company's constitution; articles of association; model articles of association; limited liability company.

Надійшла до редколегії 28.10.2017 р.